

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY

ul. Głowackiego 28, 10-448 OLSZTYN ☎ (89) 522-79-00, fax. (89) 522-79-01, e-mail: olwu@up.gov.pl

---

Charakterystyka szkoleń zawodowych realizowanych przez urzędy pracy w 2011 r. oraz ich uczestników

---

Olsztyn, październik 2012

Spis treści

SPIS TREŚCI	2
WSTĘP	3
1. OGÓLNE INFORMACJE O SZKOLENIACH REALIZOWANYCH PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY	5
1.1 Uwarunkowania prawne	5
2. CHARAKTERYSTYKA SZKOLEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ URZĘDY PRACY W 2011 R. ORAZ ICH UCZESTNIKÓW	7
2.1 Szkolenia zawodowe realizowane w województwie warmińsko-mazurskim	7
2.2 Charakterystyka uczestników szkoleń	9
2.3 Obszary tematyczne realizowanych szkoleń	14
2.4 Czas trwania szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy	16
2.5 Efektywność szkoleń na tle innych aktywnych form	17
3. SZKOLENIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU OPERACYJNEGO KAPITAŁ LUDZKI	21
4. ORGANIZACJA SZKOLEŃ PRZEZ INSTYTUCJE ZAREJESTROWANE W REJESTRZE INSTYTUCJI SZKOLENIOWYCH.....	22
4.1 Ogólna charakterystyka instytucji zarejestrowanych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych w województwie warmińsko-mazurskim.....	22
4.2 Obszary szkoleń instytucji zarejestrowanych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych..	25
5 POZOSTAŁE USŁUGI SZKOLENIOWE W 2011 ROKU	27
5.1 Pożyczki szkoleniowe	27
5.2 Studia podyplomowe	27
5.3 Finansowanie egzaminów i licencji	28
6. PODSUMOWANIE	28

WSTĘP

Szkolenia są jedną z kilku stosowanych przez urzędy pracy form aktywizacji bezrobotnych. Dzięki szkoleniom osoby bez kwalifikacji zawodowych, mają szansę na ich uzyskanie. Bezrobotni, którzy nie otrzymują propozycji odpowiedniej pracy lub utracili zdolność do wykonywania pracy w dotychczasowym zawodzie, mogą podwyższyć swoje szanse na rynku pracy poprzez przekwalifikowanie. Szkolenia podnoszą także umiejętność aktywnego poszukiwania pracy.

Ważnym efektem szkoleń organizowanym przez powiatowe urzędy pracy jest dostarczanie lokalnym pracodawcom lepiej wykwalifikowanej kadry. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy zmierzamy w kierunku gospodarki opartej na wiedzy, a od społeczeństwa wymaga się ciągłego doksztalcania, tak, aby mogło sprostać zmieniającemu się zapotrzebowaniu na wiedzę i kwalifikacje.

Wzorem roku ubiegłego Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie przygotował opracowanie, którego celem jest ocena przydatności szkoleń organizowanych w województwie warmińsko-mazurskim w zwiększaniu szans osób bezrobotnych na rynku pracy. Jest nim także odpowiedź na pytania: o liczbę i strukturę osób objętych szkoleniami, obszary szkoleń zawodowych organizowanych przez urzędy pracy, efektywność szkoleń na tle innych aktywnych form oraz w poszczególnych obszarach zawodowych, a także nakłady finansowe poniesione na realizację szkoleń (Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny).

Materiał zawiera również informacje dotyczące instytucji szkoleniowych zarejestrowanych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie oraz wskazanie obszarów szkoleń przeważających w ofercie tych firm.

W analizie posłużono się danymi statystycznymi dostarczonymi przez powiatowe urzędy pracy w ramach obowiązującej sprawozdawczości statystycznej, w tym:

- sprawozdania o rynku pracy MPiPS-01,
- załącznika nr 4 do sprawozdania MPiPS-01 *„Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy”*,
- załącznika nr 6 do sprawozdania MPiPS-01 *„Aktywne programy rynku pracy”*,
- sprawozdania o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy MPiPS-02.

W opracowaniu wykorzystano także analizę Departamentu Rynku Pracy MPiPS *„Szkolenia, staże i inne formy wspierania podnoszenia kwalifikacji bezrobotnych. Dane statystyczne 2007-2011”*, w której zaprezentowane zostały dane statystyczne obrazujące wyniki działalności powiatowych urzędów pracy w zakresie szkoleń oraz wdrażania innych aktywnych form wsparcia w pozyskaniu nowych kompetencji i kwalifikacji zawodowych.

Objaśnienia podstawowych pojęć użytych w opracowaniu

Efektywność zatrudnieniowa – (tj. wskaźnik ponownego zatrudnienia) – wyrażony w procentach stosunek liczby osób, które po zakończeniu w 2011 roku udziału w określonej formie aktywizacji uzyskały w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęły działalność na własny rachunek – do liczby osób, które w roku 2011 zakończyły udział w danej formie aktywizacji.

Koszt aktywizacji jednej osoby – jednostkowy koszt aktywizacji stanowiący iloraz faktycznych wydatków poniesionych w roku 2011 na daną formę aktywizacji, (sprawozdanie MPiP-02) oraz liczby osób, które rozpoczęły udział w 2011 roku, w tej formie aktywizacji.

Koszt ponownego zatrudnienia – (tj. efektywność kosztową) – stanowi iloraz kwoty poniesionych wydatków w roku 2011 na daną formę aktywizacji oraz liczby osób, które po zakończeniu udziału w 2011 roku w danej formie aktywizacji uzyskały w okresie do 3 miesięcy zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub podjęły działalność na własny rachunek.

Zatrudnieni – liczba osób, które po zakończeniu udziału w 2011 roku w określonej formie aktywizacji, uzyskały w okresie do 3 miesięcy, inną pracę zarobkową lub podjęły działalność na własny rachunek.

1. Ogólne informacje o szkoleniach realizowanych przez powiatowe urzędy pracy

1.1 Uwarunkowania prawne

Szkolenie, w myśl Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹, oznacza pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności pozyskiwania pracy.

Szkolenia zaliczane są do podstawowych usług rynku pracy. Zasady ich organizacji regulują następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. nr 99 poz. 1001 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 września 2010 r. w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy (Dz. U. nr 177 poz. 1193),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 grudnia 2009 r. w sprawie refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów szkoleń oraz wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń (Dz. U. nr 215 poz. 1669),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 sierpnia 2009 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (Dz. U. nr 136 poz. 1118 z późn. zm.).

Zgodnie z zapisami Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, szkolenia bezrobotnych inicjuje, organizuje i finansuje Starosta.

Oprócz bezrobotnych ze szkoleń organizowanych przez urzędy pracy mogą korzystać osoby poszukujące pracy, które:

- 1) są w okresie wypowiedzenia stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy,
- 2) są zatrudnione u pracodawcy, wobec którego ogłoszono upadłość lub który jest w stanie likwidacji, z wyłączeniem likwidacji w celu prywatyzacji,
- 3) otrzymują świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym lub górniczy zasiłek socjalny, określone w odrębnych przepisach,
- 4) uczestniczą w zajęciach w centrum integracji społecznej lub indywidualnym programie integracji, o którym mowa w przepisach o pomocy społecznej,
- 5) są żołnierzem rezerwy,
- 6) pobierają rentę szkoleniową,
- 7) pobierają świadczenie szkoleniowe,
- 8) podlegają ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako domownik lub małżonek rolnika, jeżeli zamierza podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza rolnictwem.

Ze szkoleń korzystać także mogą pracownicy oraz osoby wykonujące inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą w wieku 45 lat i powyżej, zainteresowane pomocą w rozwoju zawodowym, po zarejestrowaniu się w urzędzie pracy.

---

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz. U. nr 99 poz. 1001 z późn. zm.

Finansowanie szkoleń osób skierowanych przez starostę jest realizowane ze środków publicznych, w szczególności ze środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego lub ze środków programów Unii Europejskiej. Finansowanie to polega w głównej mierze na finansowaniu kosztów szkoleń instytucjom szkoleniowym; wypłacaniu stypendiów osobom skierowanym na szkolenia; finansowaniu kosztów przejazdów lub kosztów zakwaterowania i wyżywienia związanych z udziałem w szkoleniach. Dodatkowo urzędy pracy sfinansować mogą koszty badań lekarskich lub psychologicznych uczestników szkoleń.

Starosta dokonuje wyboru instytucji szkoleniowej z zachowaniem obowiązujących procedur Ustawy prawo zamówień publicznych oraz zasady konkurencyjności, równego traktowania i przejrzystości. Szkolenie odbywa się w formie kursu, realizowanego według planu nauczania obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu. Szkolenie może trwać do 6 miesięcy, w uzasadnionych przypadkach czas jego trwania może być przedłużony do 12 miesięcy. U osób bez kwalifikacji zawodowych szkolenie może trwać do 12 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie – nie dłużej niż 24 miesiące.

Bezrobotnemu uczestnikowi szkolenia przysługuje stypendium szkoleniowe finansowane z Funduszu Pracy. Wynosi ono 120% kwoty zasiłku dla bezrobotnych miesięcznie, pod warunkiem, że liczba godzin szkolenia obejmuje, co najmniej 150 godzin miesięcznie. W przypadku niższego wymiaru godzin szkolenia stypendium ustalane jest proporcjonalnie.

Na indywidualny wniosek bezrobotny może być skierowany na wskazane przez niego szkolenie. Podstawą do zakwalifikowania jest uzasadnienie celowości tego szkolenia. Koszt szkolenia w części finansowanej z Funduszu Pracy w danym roku nie może przekroczyć 300% przeciętnego wynagrodzenia. Przed skierowaniem na szkolenie kandydat może zostać skierowany na badania psychologiczne i lekarskie, w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do wykonywania pracy w zawodzie, który uzyska w wyniku szkolenia. Koszty badań i dojazdu na nie są finansowane z Funduszu Pracy.

Istnieje także możliwość sfinansowania (w formie zwrotu) całości lub części kosztów przejazdu na szkolenie. Osoby skierowane na szkolenie mogą również ubiegać się o zwrot kosztów zakwaterowania i wyżywienia, jeżeli szkolenie odbywa się poza miejscem zamieszkania uczestnika szkolenia, i w umowie z instytucją szkoleniową został zawarty taki zapis.

Na sfinansowanie kosztów szkolenia, w celu umożliwienia podjęcia lub utrzymania zatrudnienia, lub działalności gospodarczej Starosta może udzielić bezzwrotnej pożyczki w wysokości do 4-krotności przeciętnego wynagrodzenia. O pożyczkę mogą ubiegać się bezrobotni, poszukujący pracy oraz pracownicy w wieku powyżej 45 lat. Pożyczka jest nieoprocenowana. Okres jej spłaty nie może przekroczyć 18 miesięcy od zakończenia szkolenia.

Na wniosek bezrobotnego starosta może również sfinansować z Funduszu Pracy koszty studiów podyplomowych należne organizatorowi studiów, do wysokości 100%. Kwota ta nie może być jednak większa niż trzykrotności przeciętnego wynagrodzenia. Bezrobotnemu, któremu Starosta przyznał finansowanie kosztów studiów podyplomowych, za okres uczestnictwa w tych studiach zgodnie z ich programem przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku.

Ze środków Funduszu Pracy na wniosek bezrobotnego mogą być też sfinansowane koszty egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub innych tytułów zawodowych oraz koszty uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania zawodu. Koszty te nie mogą przekraczać wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

2. Charakterystyka szkoleń realizowanych przez urzędy pracy w 2011 r. oraz ich uczestników

2.1 Szkolenia zawodowe realizowane w województwie warmińsko-mazurskim

W województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku zmniejszyła się liczba uczestników szkoleń - z 8 640 osób przeszkolonych w 2010 roku do 2 191 osób w 2011. W przeważającej części ze wsparcia w tej formie korzystały osoby bezrobotne – 2 152 osoby tj. 98,2% skierowanych na szkolenia. W minionym roku szkolenie rozpoczęło również 39 osób poszukujących pracy. Świadectwo ukończenia kursów posiada 2 237 osób, tj. o 6 396 osób mniej niż w roku poprzednim (spadek o 74,1%).

Tabela 1. Liczba uczestników i wydatki przeznaczone na realizację szkoleń Warmińsko-Mazurskim

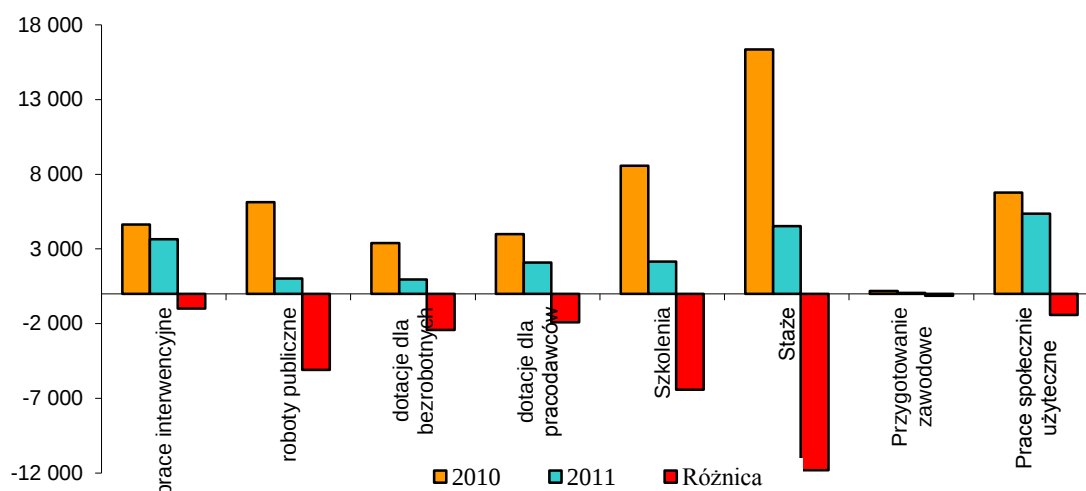
Wyszczególnienie	2010	2011	Wzrost/spadek
Liczba osób, które rozpoczęły szkolenie	8 640	2 191	- 6 449
w tym: liczba bezrobotnych	8 573	2 152	- 6 421
Liczba osób, którzy ukończyli szkolenie	8 633	2 237	- 6 396
w tym: liczba bezrobotnych	8 573	2 196	- 6 377
Kwota Funduszu Pracy (tys. zł.)	15 713,8	3 758,0	- 11 955,8

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01

Tak znaczący spadek osób korzystających ze szkoleń był spowodowany znacznym ograniczeniem limitu środków Funduszu Pracy przyznanemu województwu na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. W porównaniu do 2010 roku środki te zmniejszyły się o 61,8%. Zmniejszenie liczby beneficjentów widoczne jest we wszystkich realizowanych przez urzędy pracy formach aktywizacji, przy czym największy wśród bezrobotnych korzystających ze wsparcia w formie staży (o 11 819 osób), szkoleń (o 6 421 osób) oraz robót publicznych (o 5 103 osoby). W sumie w warunkach zmniejszonych środków Funduszu Pracy z podstawowych form aktywizacji skorzystało w naszym regionie 20 140 osób, o ponad 30 tys. osób mniej niż w 2010 roku (spadek o 59,9%).

Również biorąc pod uwagę procentowy udział spadku liczby uczestników poszczególnych aktywnych form, w pierwszej kolejności wymienić należy: roboty publiczne – ze spadkiem liczby uczestników o 83,3%, oraz szkolenia – spadek o 74,9%.

Wykres 1. Liczba uczestników aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2011

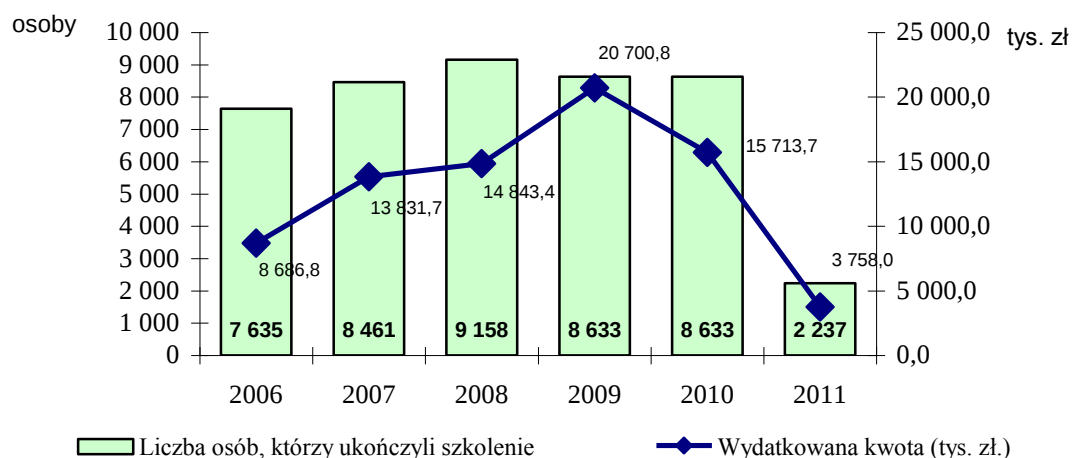

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01

Jak już wspomniano, w 2011 roku znacząco spadły nakłady finansowe poniesione przez urzędy pracy na realizację tej usługi. W 2011 roku, z kwoty 119 682,1 tys. zł wydatkowanej w województwie na finansowanie aktywnych form, na usługi szkoleniowe przeznaczono 3 758,0 tys. zł - prawie czterokrotnie mniej niż w 2010 roku. W analizowanym okresie ograniczone zostały koszty poniesione przez urzędy pracy na wszystkie aktywne formy, przy czym największe na: roboty publiczne (spadek o 83,6%), dotacje dla pracodawców (o 81,1%) oraz szkolenia (o 76,1%).

Biorąc pod uwagę wysokość kwot wydatkowanych na poszczególne programy, największe zmniejszenie odnotowano w przypadku stypendiów stażowych – spadek o 67,5 mln. zł, dotacji dla bezrobotnych – o 46,4 mln. zł, dotacji dla pracodawców – o 39,4 mln. zł i robót publicznych – o 31,1 mln. zł.

Wykres 2. Liczba uczestników szkoleń w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2006-2011

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01

Rozpatrując liczbę osób skierowanych na szkolenia oraz poniesione na ten cel środki finansowe w dłuższym okresie czasu, obserwujemy w latach 2006 – 2008 systematyczny wzrost tych dwóch wielkości, po czym przy niewielkim spadku w 2009 roku i utrzymującym się poziomie w 2010 r. w roku 2011 widoczne jest znaczne zmniejszenie zarówno liczby uczestników szkolenia jak i środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Podobną sytuację odnotowano w całym kraju. W 2011 roku urzędy pracy skierowały na szkolenia najmniej osób od 10 lat, tj. około 54 tys. bezrobotnych i poszukujących pracy (spadek o 70,5%). Liczba osób kończących szkolenia była mniejsza o ok. 55 tys. osób, tj. o 69,3%. W 2011 r. na finansowanie usług szkoleniowych (kwoty należne instytucjom szkoleniowym) przeznaczono 77,3 mln. zł. W porównaniu z 2010 rokiem wydatki te zmniejszyły się o 208,2 mln. zł (spadek o 72,9%).

Analizując wydatki z Funduszu Pracy w 2011 r., należy także wspomnieć, że w porównaniu do 2010 roku zanotowano także spadek udziału procentowego środków przeznaczonych na realizację szkoleń zawodowych w ogólnej kwocie wydatków na programy aktywizacji zawodowej. W Warmińsko – Mazurskim udział ten wynosił w 2011 roku 3,1% co oznacza, że był mniejszy o 1,7 pkt. procentowego niż w roku poprzedzającym. Obok szkoleń procentowy udział nakładów w strukturze wydatków z Funduszu Pracy zmniejszył się w przypadku takich form jak: dotacje dla pracodawców (o 7,1), dotacje dla bezrobotnych na działalność gospodarczą (o 6,1 pkt proc), roboty publiczne (o 2,1 pkt proc).

2.2 Charakterystyka uczestników szkoleń

W 2011 roku powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim skierowały na szkolenia 2 191 osób, z czego jak już wspomniano, większość stanowiły osoby bezrobotne. Wśród bezrobotnych na specjalną uwagę zasługują osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, dla których nabycie nowych umiejętności jest zwiększeniem szansy na zdobycie zatrudnienia. W 2011 roku urzędy pracy skierowały na szkolenia m.in.: 970 bezrobotnych bez wykształcenia średniego, 874 osoby długotrwale bezrobotne, 650 osób bez doświadczenia zawodowego, 183 osoby bez kwalifikacji, 151 kobiet, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia oraz 113 niepełnosprawnych. Wśród rozpoczynających szkolenia dużą grupę – 846 osób, stanowiły też osoby mieszkające na wsi.² Najmniejszą grupę stanowią bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia – 22 osoby. Niewielką liczbę można powiązać z liczebnością tej grupy w ewidencji osób bezrobotnych – na koniec grudnia 2011 r. wynosiła ona 2 258 osób.

Odsetek osób wyrejestrowanych z ewidencji bezrobotnych skierowanych na szkolenia wynosił w województwie 1,6%. W 9 powiatowych urzędach pracy odnotowano wskaźnik przekraczający wskaźnik wojewódzki, przy czym największy odnotowano w powiatach: ełckim (3,0%), mrągowskim (2,9%) oraz oleckim i szczycieńskim (2,8%). Najmniejszy udział procentowy osób bezrobotnych wyrejestrowanych z rejestru odnotowano w powiatach: nowomiejskim (0,1%) oraz lidzbarskim i elbląskim ziemskim (0,2%).

Liczba bezrobotnych, jaką w minionym roku skierowały na szkolenia poszczególne urzędy pracy naszego województwa waha się od 4 do 267 osób. Najwięcej skierowań na szkolenia wydano w powiatach:

- ełckim – 267 osób,

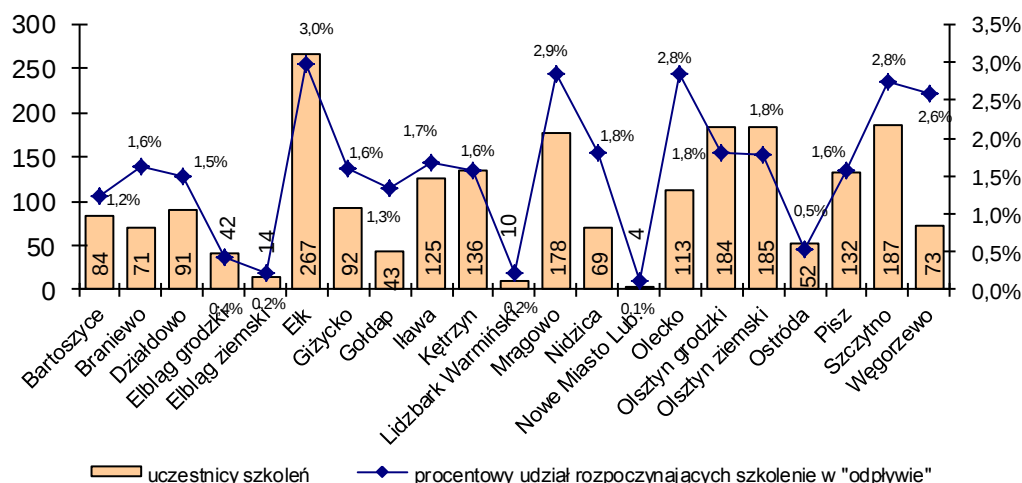
---

² Jedna osoba może wystąpić w kilku omawianych grupach osób bezrobotnych

- szczycieńskim – 187 osób,
- olsztyńskim – 185 osób,
- Olsztynie – 184 osoby,
- powiecie mrągowskim – 178 osób.

Najmniej bezrobotnych skorzystało z tej formy aktywizacji zawodowej na terenie powiatów nowomiejskiego (4 osoby) oraz lidzbarskiego (10 osób).

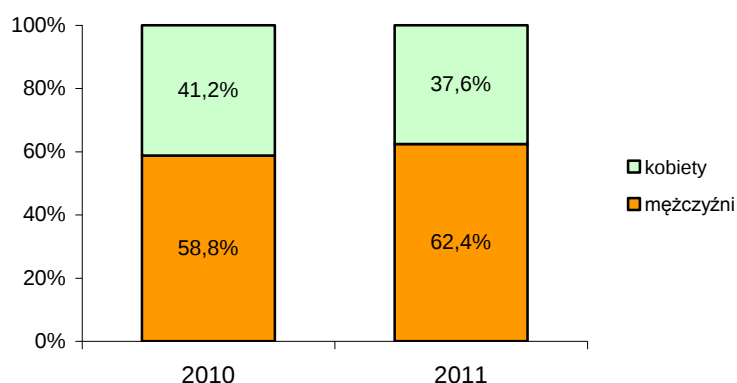
Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych rozpoczynających szkolenia organizowane przez urzędy pracy w 2011 roku

Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01. Dane PUP.

W Warmińsko-Mazurskim struktura uczestników szkoleń według płci wskazuje, że podobnie jak w poprzednich latach, częściej biorą w nich udział mężczyźni niż kobiety. W 2011 roku 62,5% kończących szkolenia to mężczyźni (1 397 osób). Na przestrzeni ostatnich dwóch lat obserwujemy jednak, zmniejszający się udział procentowy kobiet w ogóle korzystających w szkoleniach (spadek o 3,6 pkt. procentowego).

Wykres 4. Struktura osób kończących szkolenie, według płci

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Struktura bezrobotnych kończących szkolenia wg płci w województwie nie różni się od sytuacji w kraju, gdzie wśród przeszkolonych przewagę mieli mężczyźni (60% ogółu).

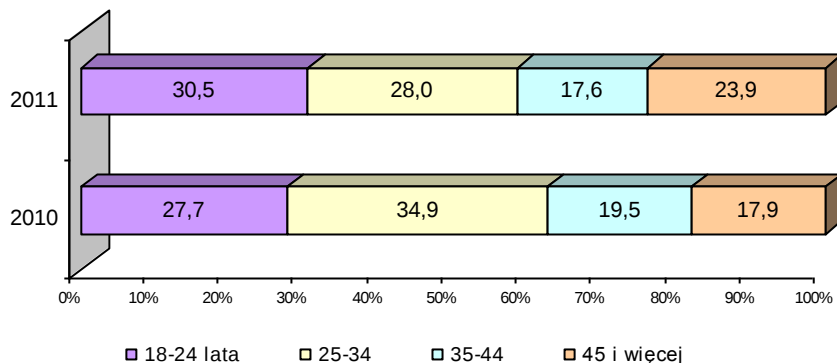
Struktura wiekowa uczestników szkoleń w województwie wskazuje, że kierowane na nie były głównie osoby do 35 roku życia – w 2011 roku 58,5% ogółu kończących szkolenia (tj. 1 309). W grupie tej, przeważały osoby w wieku 18-24 lata, stanowiące 30,5% (683 osoby) wszystkich absolwentów szkoleń. Osoby z przedziału wiekowego 25-34 lat to 28,0% kończących szkolenie (tj. 626 osób). Najmniejszy odsetek w grupie przeszkolonych stanowiły osoby z przedziału wiekowego 35-44 lata - 17,6% bezrobotnych (393 osoby).

Odmienne przedstawia się struktura osób kończących szkolenia w skali całego kraju. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 25-34 lata. Drugą co do wielkości grupę tworzą osoby powyżej 45 roku – 27%. W dalszej kolejności wymienić należy osoby młode do 24 roku życia - 25% oraz z przedziału wiekowego 35-44 lata – 18%.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat struktura wiekowa osób przeszkolonych, zarówno w kraju jak i w województwie uległa nieznacznym zmianom. W 2011 roku w Warmińsko-Mazurskim w porównaniu z 2010 rokiem, zauważalny był wzrost udziału osób powyżej 45 roku życia – z 17,9% w 2010 do 23,9% (wzrost o 6 pkt. proc.). O blisko 7 pkt. procentowego zmniejszył się natomiast udział osób w wieku 25-34 lata.

Tę samą tendencję odnotowano w Polsce. W porównaniu do 2010 roku udział osób w wieku powyżej 45 lat wzrósł o 4 punkty procentowe, kosztem spadku udziału osób w wieku 25-34 lata o taką samą wartość.

Wykres 5. Struktura wiekowa osób przeszkolonych w latach 2010 -2011 w Warmińsko-Mazurskim

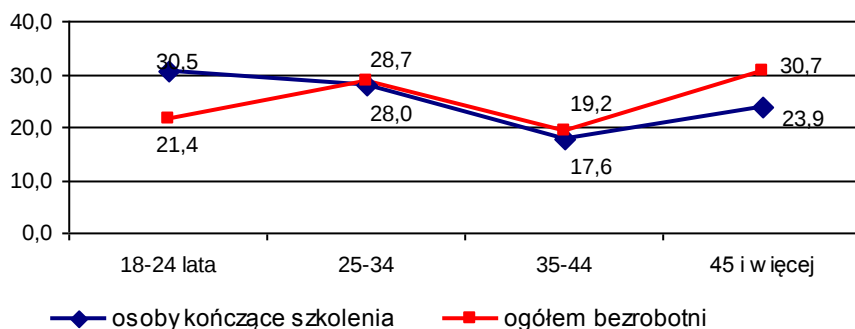
Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne.

Porównując strukturę wiekową osób przeszkolonych do struktury ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w województwie warmińsko-mazurskim, zaobserwować można między nimi różnice.

Szczególnie duża dysproporcja widoczna jest w grupie osób w wieku 18-24 lata, które na koniec grudnia 2011 roku stanowiły 21,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród kończących szkolenia, udział procentowy tej populacji wynosił 30,5% (różnica + 9,1 pkt. proc.). Jest to jedyna grupa, w której odsetek osób przeszkolonych przewyższał wartość udziału procentowego w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

Najmniejszą różnicę zaobserwowano natomiast w przypadku osób z przedziału wiekowego 25-34 lata. W rejestrach bezrobotnych osoby od 25 do 34 lat stanowiły 28,7%, a ich procentowy udział wśród osób kończących szkolenie wynosił 28% (różnica - 0,7 pkt. procentowych).

Wykres 6. Struktura wiekowa osób, które ukończyły szkolenie i bezrobotnych ogółem – 2011 rok.

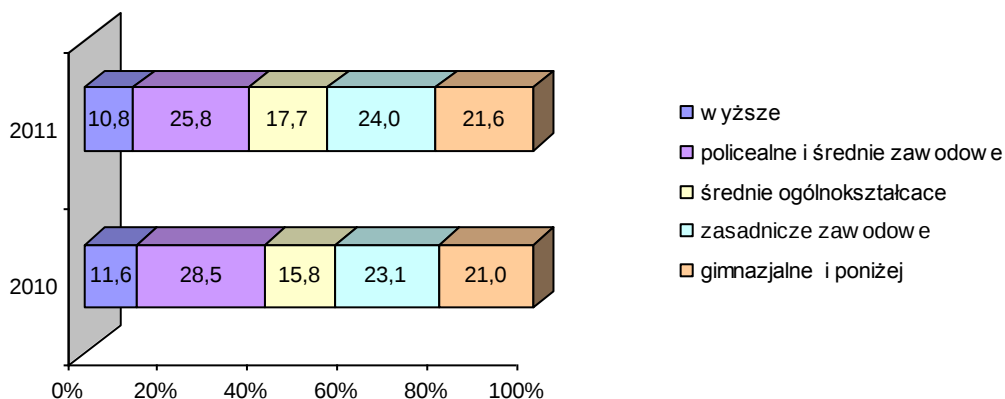
Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

Wśród przeszkolonych w województwie osób, w 2011 roku, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 25,8% kończących szkolenia (tj. 577 osób). Na drugim miejscu znajdowała się grupa osób po zasadniczych szkołach zawodowych - 24,0% (537 osób). Najmniej, blisko 11% ogółu kończących szkolenia, stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (242 osoby).

Taka sama struktura charakteryzuje też ogół bezrobotnych i poszukujących pracy przeszkolonych przez urzędy pracy w Polsce. Wartości dla poszczególnych grup przedstawiają się następująco: 29% stanowiły osoby z wykształceniem policealnym, 24% - zasadniczym zawodowym oraz 14% z wyższym.

W stosunku do 2010 roku proporcje dotyczące udziału procentowego w szkoleniach według posiadanego wykształcenia nie zmieniły się.

Wykres 7. Struktura osób, które ukończyły szkolenie – według poziomu wykształcenia

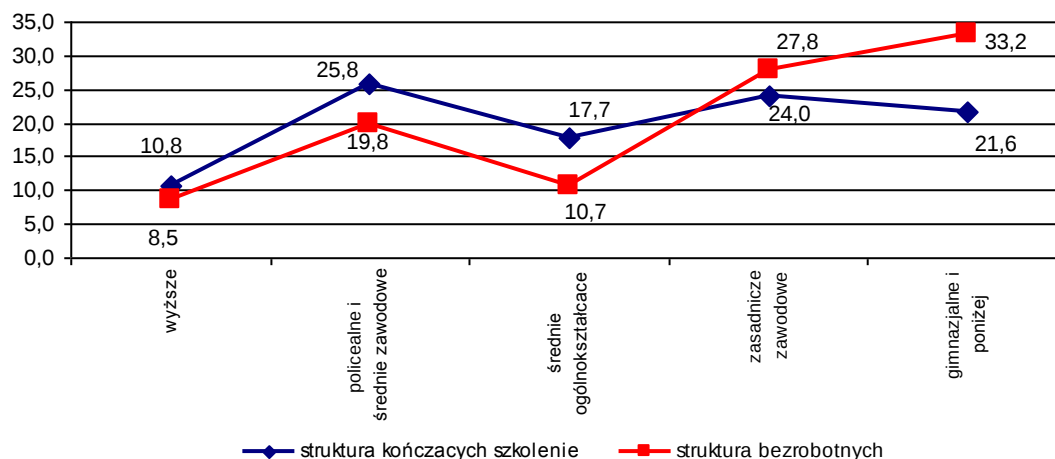

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

Podobnie jak w przypadku struktury wiekowej, analiza struktury wykształcenia osób korzystających ze szkoleń w 2011 roku, wskazuje, że odbiega ona od struktury zarejestrowanych bezrobotnych. Szczególnie wyraźną różnicę zaobserwować można wśród osób z najniższym poziomem wykształceniem – gimnazjalnym i poniżej. W ewidencji bezrobotnych osoby te stanowiły 33,2% ogółu zarejestrowanych, natomiast wśród kończących szkolenia 21,6% (różnica - 11,6 pkt. procentowych). Także w przypadku osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym odsetek kończących szkolenie (24,0%) był niższy od procentowego udziału tej kategorii bezrobotnych wśród ogółu zarejestrowanych (27,8%).

W przypadku osób legitymujących się wykształceniem wyższym, policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym, udział osób kończących szkolenie przewyższał wartość udziału procentowego w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres 8. Struktura osób, które ukończyły szkolenie i bezrobotnych ogółem (wg poziomu wykształcenia)

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

Ważną grupą beneficjentów, do których kierowano usługi rynku pracy, w tym szkolenia, były osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wśród bezrobotnych, którzy w 2011 roku skorzystali z aktywizacji zawodowej w formie szkoleń 961 osób (43,8% bezrobotnych kończących szkolenia) to osoby bez wykształcenia średniego; 904 osoby (41,2%) to długotrwale bezrobotni, 842 osoby (38,3%) to mieszkańcy wsi, a 826 osób (37,6%) to kobiety.

W porównaniu do 2010 roku zmniejszył się udział procentowy bezrobotnych uczestniczących w szkoleniach w następujących grupach:

- kobiety – o 3,6 pkt. procentowego,
- mieszkańcy wsi – o 1,8 pkt. procentowego,
- kobiety które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia – o 0,4 pkt. procentowego.

W stosunku do tego samego okresu zwiększył się natomiast udział procentowy absolwentów szkoleń wśród bezrobotnych:

- powyżej 50 roku życia – o 6,0 pkt procentowego,
- do 25 roku życia – o 3,3 pkt. procentowego,
- długotrwale bezrobotnych – o 2,7 pkt. procentowego,
- bez doświadczenia zawodowego – o 2,5 pkt. procentowego.

Tabela 2. Liczba przeszkolonych osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie Warmińsko-Mazurskim w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010	2011	Dynamika 2011/ 2010	Dynamika 2011/ 2010 w %
OGÓŁEM	8 633	2237	-6 396	-74,1
BEZROBOTNI w tym:	8 563	2196	-6 367	-74,4
Kobiety	3527	826	-2 701	-76,6
Do 25 roku życia	2441	699	-1 742	-71,4
Mieszkańcy wsi	3433	842	-2 591	-75,5
Długotrwale bezrobotni	3297	904	-2 393	-72,6
Kobiety które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	609	148	-461	-75,7
Powyżej 50 roku życia	816	341	-475	-58,2
Bez kwalifikacji zawodowych	490	170	-320	-65,3
Bez doświadczenia zawodowego	2286	641	-1 645	-72,0
Bez wykształcenia średniego	3690	961	-2 729	-74,0
Niepełnosprawni	280	114	-166	-59,3
<i>Procentowy udział wybranych grup w ogólnej liczbie bezrobotnych kończących szkolenie</i>				
BEZROBOTNI w tym:	100,0	100,0	x	x
Kobiety	41,2	37,6	-3,6	x
Do 25 roku życia	28,5	31,8	3,3	x
Mieszkańcy wsi	40,1	38,3	-1,8	x
Długotrwale bezrobotni	38,5	41,2	2,7	x
Kobiety które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia	7,1	6,7	-0,4	x
Powyżej 50 roku życia	9,5	15,5	6,0	x
Bez kwalifikacji zawodowych	5,7	7,7	2,0	x
Bez doświadczenia zawodowego	26,7	29,2	2,5	x
Bez wykształcenia średniego	43,1	43,8	0,7	x
Niepełnosprawni	3,3	5,2	1,9	x

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

2.3 Obszary tematyczne realizowanych szkoleń

Zakres tematyczny szkoleń i kursów przeprowadzonych w 2011 roku przez powiatowe urzędy pracy był bardzo różnorodny.

Analiza struktury absolwentów szkoleń w podziale na obszary tematyczne ukończonych kursów, pozwala na wyodrębnienie szkoleń cieszących się największą popularnością i największą liczbą kończących je osób. W grupie tej wymienić należy szkolenia związane z:

- usługami transportowymi (w tym kursy prawa jazdy) – absolwenci tego kierunku stanowili 25,5% (w 2011 roku) i 18,4% (w 2010 roku) ogółu przeszkolonych w Warmińsko-Mazurskim,
- architekturą i budownictwem – 9,5% (w 2011 roku) i 7,1% (w 2010 roku),
- zarządzaniem i administrowaniem – udział kończących takie szkolenia stanowił odpowiednio 5,4 % (w 2011 roku) i 6,2 % (w 2010 roku),

- rachunkowością, księgowością, bankowością, ubezpieczeniami – udział absolwentów tych kierunków w ogóle przeszkolonych stanowił 4,5 % w obu latach,
- informatyką i wykorzystaniem komputerów – 4,3% (w 2011 roku) i 5,8% (w 2010 roku).

Tabela 3. Struktura osób kończących szkolenia według kierunków szkoleń

Wyszczególnienie	2010	2011	Dynamika 2010/ 2011
Ogółem	100,0	100,0	x
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	0,4	0	-0,4
Języki obce	0,4	1,3	0,9
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	6,0	6,8	0,8
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	4,5	4,5	0,0
Zarządzanie i administrowanie	6,2	5,4	-0,8
Prace sekretarskie i biurowe	3,2	1,6	-1,6
Informatyka i wykorzystanie komputerów	5,8	4,3	-1,5
Technika i handel artykułami technicznymi	2,0	3,7	1,7
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	0,4	0,8	0,4
Architektura i budownictwo	7,1	9,5	2,4
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	2,3	4,2	1,9
Ochrona własności i osób	2,7	1,3	-1,4
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	1,2	1,1	-0,1
Usługi gastronomiczne	4,0	2,1	-1,9
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	3,0	1,1	-1,9
Usługi krawieckie, obuwnicze	0,8	0,1	-0,7
Usługi stolarskie, szklarskie	0,3	1,7	1,4
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	18,4	25,5	7,1
Pozostałe usługi	4,2	0,8	-3,4
Nauka aktywnego poszukiwania pracy	1,4	3,6	2,2
Inne obszary szkoleń	25,8	20,7	-5,1

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

W 2011 roku w porównaniu do 2010 roku zaobserwowano wzrost zainteresowania obszarem szkoleń związanym z usługami transportowymi, w tym kursami prawa jazdy. Udział procentowy liczby osób kończących ten kierunek szkolenia, na przestrzeni dwóch lat, zwiększył się o 7,1 pkt. procentowego. To samo zjawisko wystąpiło również w przypadku szkoleń z zakresu architektury i budownictwa – wzrost o 2,4 pkt. procentowego; opieki społecznej – o 1,9 pkt. proc.; techniki i handlu artykułami technicznymi – o 1,7 pkt. proc., oraz usług stolarskich i szklarskich – o 1,4 pkt. procentowego.

W tym samym okresie zmniejszyło się zainteresowanie następującymi kierunkami szkoleń:

- usługi gastronomiczne oraz usługi fryzjerskie, kosmetyczne – spadek o 1,9 pkt. proc.,
- prace sekretarskie i biurowe – o 1,6 pkt. proc.,
- informatyka i wykorzystanie komputerów – o 1,5 pkt. proc.,
- ochrona własności i osób – o 1,4 pkt. proc.

2.4 Czas trwania szkoleń dla bezrobotnych i poszukujących pracy

W 2011 roku w województwie warmińsko-mazurskim powiatowe urzędy pracy zorganizowały w sumie 706 szkoleń. Najczęściej organizowane były kursy trwające od 31 do 80 godzin dydaktycznych - 226 kursów (32,0% ogółu). Drugą co do liczebności grupę tworzą szkolenia, których program obejmował od 151 do 300 godzin (198 kursów, tj. 28,0%). Szkolenia krótkie do 30 godzin stanowiły 13,9% (98 kursów). Najmniejszy odsetek w ogólnej liczbie zorganizowanych szkoleń – 4,4% (31 kursów) stanowiły szkolenia długie, powyżej 300 godzin dydaktycznych.

Najwięcej bezrobotnych – 786 osób (36,3% ogółu) skorzystało ze szkoleń, które obejmowały od 151 do 300 godzin, najmniej zaś – 61 osób (2,8%), w szkoleniach trwających powyżej 300 godzin.

Tabela 4. Czas trwania szkoleń i liczba ich uczestników w 2011 roku

Wyszczególnienie	Liczba szkoleń zakończonych	Liczba uczestników	Procentowy udział liczby szkoleń w liczbie ogółem	Procentowy udział liczby uczestników w liczbie ogółem
2011				
Ogółem, z tego:	706	2 168	100,0	100,0
do 30 godzin	98	260	13,9	12,0
od 31 do 80 godzin	226	560	32,0	25,8
od 81 do 150 godzin	153	502	21,7	23,2
od 151 do 300 godzin	198	786	28,0	36,3
powyżej 300 godzin	31	61	4,4	2,8
2010				
Ogółem, z tego:	2 349	8 640	100,0	100,0
do 30 godzin	542	2237	23,1	25,9
od 31 do 80 godzin	837	2025	35,6	23,4
od 81 do 150 godzin	322	1314	13,7	15,2
od 151 do 300 godzin	548	2649	23,3	30,7
powyżej 300 godzin	100	415	4,3	4,8

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

W 2011 roku powiatowe urzędy pracy częściej niż w 2010 roku organizowały szkolenia obejmujące większą liczbę godzin. O 8,0 pkt. procentowych zwiększył się udział kursów, których program nauczania mieścił się w przedziale od 81 do 150 godzin dydaktycznych. O blisko 3 pkt procentowych wzrósł odsetek szkoleń trwających od 151 do 300 godzin. Zwiększenie to nastąpiło kosztem ograniczenia liczby szkoleń krótszych do 30 godzin (spadek o 9,2 pkt proc.) i od 31 do 80 godzin (o 3,6 pkt. proc.).

Analizując strukturę uczestników szkoleń i czas trwania kursów na przestrzeni dwóch lat zaobserwowano spadek procentowego udziału uczestników szkoleń krótkich (trwających do 30 godzin dydaktycznych) - spadek o 13,9 pkt. proc, oraz uczestników szkoleń, których program obejmuje powyżej 300 godzin - o 2,0 pkt. proc. W pozostałych przypadkach (szkolenia trwające od 81 do 150 godzin dydaktycznych; od 151 do 300 godzin oraz w kursach obejmujących od 31 do 80 godzin) widoczny jest wzrost udziału procentowego ich uczestników, w przedziale od 8 pkt. proc do 2,4 pkt. proc.

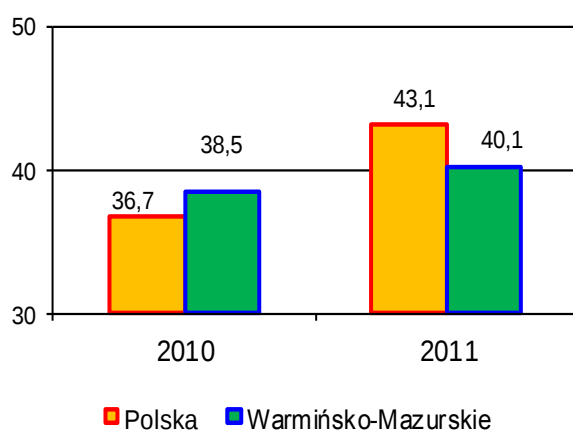
2.5 Efektywność szkoleń na tle innych aktywnych form

Efektywność szkoleń, zależy od bardzo wielu czynników, które należy brać pod uwagę przy organizacji kursów. Na zakładany efekt ostateczny, podjęcie przez bezrobotnego pracy, wpływ może mieć m.in. zrozumienie celu i konieczności zmian, motywacja bezrobotnego do uczestnictwa, właściwy dobór uczestników kursu, przydatność tematyki szkolenia, dopasowany poziom i rodzaj szkolenia, zgodność tematyki szkoleń z potrzebami rynku pracy.

Przeciętna efektywność zatrudnieniowa po szkoleniach w województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku wyniosła 40,1%³. W porównaniu z rokiem 2010 nastąpił wzrost wskaźnika ponownego zatrudnienia o 1,6 pkt procentowego.

Porównując osiągniętą wartość ze wskaźnikiem krajowym (43,1%), efektywność zatrudnieniowa w naszym regionie jest o 3 pkt. procentowe niższa. Niższy wskaźnik zatrudnienia osiągnęło sześć województw: Mazowieckie (31,8%), Kujawsko-Pomorskie (37,1%), Lubelskie (37,7%), Świętokrzyskie (38,7%), Podkarpackie (38,9%) i Śląskie (39,4%).

Wykres 9. Efektywność zatrudnieniowa szkoleń

Źródło: Dane MPiPS. Obliczenia własne

Najwyższą efektywność zatrudnieniową po szkoleniach w województwie warmińsko-mazurskim osiągnięto w powiatach:

- lidzbarski - 76,9%,

³ Efektywność liczona na koniec marca 2012 r. po trzech miesiącach od zakończenia roku, w którym realizowane były szkolenia (Załącznik nr 6 MPiPS)

- gołdapski - 76,2%,
- olecki i nowomiejski - 75,0%,

Najmniejszą efektywność zatrudnieniową odnotowano w powiatach: braniewskim (14,7%), mieście Olsztyn (24,0%), nidzickim (28,4%), działdowskim (29,3%) i szczycieńskim (30,5%).

Koszt aktywizacji 1 uczestnika szkoleń wynosił przeciętnie w województwie 2 871,15 zł,⁴ (przed rokiem 2 831,79 zł). Przeciętny koszt ponownego zatrudnienia po szkoleniach kształtował się na poziomie 7 005,23 zł i był niższy o 355,39 zł niż przed rokiem.

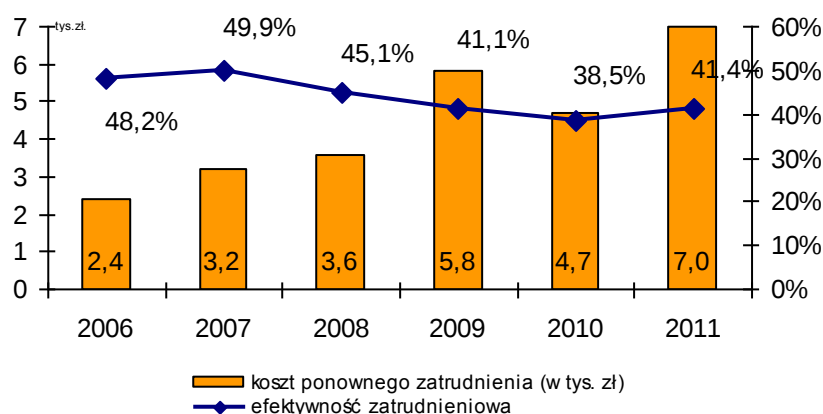
Najniższy koszt ponownego zatrudnienia miał miejsce w powiatach:

- oleckim - 2 460,92 zł,
- piskim - 2 740,82 zł,
- gołdapskim - 3 000,00 zł,
- lidzbarskim - 4 550,00 zł.

Najwyższy koszt ponownego zatrudnienia po szkoleniach wystąpił w powiatach:

- braniewskim- 20 180,00 zł,
- nowomiejskim - 14 300,00 zł,
- nidzickim - 14 152,63 zł.

Wykres 10. Efektywność szkoleń w Warmińsko-Mazurskim

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

⁴ Zgodnie z metodologią przyjętą przez MPiPS do kosztów szkoleń wliczono: koszty należne instytucjom szkoleniowym, pożyczki szkoleniowe, koszty egzaminów i uzyskania licencji, inne, stypendia i składki na ubezpieczenia społeczne za okres studiów, inne)

W 2011 roku największą efektywnością,⁵ powyżej średniej w województwie, charakteryzowały się szkolenia w trzech obszarach tematycznych:

- górnictwo i przetwórstwo przemysłowe – 76,5%,
- prace sekretarskie i biurowe – 68,6%,
- zarządzanie i administrowanie – 45,0%.

Największe zmiany spadkowe, jeżeli chodzi o wskaźnik ponownego zatrudnienia po zakończonym szkoleniu, na przestrzeni dwóch minionych lat, zanotowano dla szkoleń w zakresie:

- usługi krawieckie i obuwnicze – spadek o 17,7 pkt proc.,
- informatyka i wykorzystanie komputerów – spadek o 18,8 pkt. proc.

Jakkolwiek dla całego województwa w przypadku szkoleń odnotowano rosnący wskaźnik ponownego zatrudnienia, istnieją obszary, w których szkolenia zakończone w 2011 roku, charakteryzowały się większą efektywnością niż w roku poprzednim. Wśród nich wymienić należy szkolenia z zakresu:

- górnictwo i przetwórstwo przemysłowe – wzrost o 55,3 pkt. proc.,
- prace sekretarskie i biurowe – wzrost o 42,0 pkt. proc.,
- usługi fryzjerskie, kosmetyczne – wzrost o 14,5 pkt. proc.,
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – wzrost o 10,2 pkt. proc.

Tabela 5. Efektywność szkoleń w poszczególnych obszarach tematycznych

Wyszczególnienie	2010	2011	Dynamika 2011/ 2010
Ogółem	36,0	41,4	5,4
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	91,9	0,0	x
Języki obce	17,6	17,9	0,3
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	18,7	28,9	10,2
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	32,4	38,0	5,6
Zarządzanie i administrowanie	50,2	45,0	-5,2
Prace sekretarskie i biurowe	26,6	68,6	42,0
Informatyka i wykorzystanie komputerów	17,1	18,6	1,5
Technika i handel artykułami technicznymi	38,3	33,7	-4,6
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe (w tym: przemysł spożywczy, lekki, chemiczny)	21,2	76,5	55,3
Architektura i budownictwo	28,7	31,1	2,4
Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)	22,6	30,5	7,9
Ochrona własności i osób	38,5	41,4	2,9
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	34,6	36,0	1,4

⁵ Efektywność szkoleń w poszczególnych obszarach tematycznych wyliczona została na podstawie załącznika nr 4 do sprawozdania MPiPS -01, który sporządzany jest wg stanu na 31 grudnia. Wskaźnik ten obliczany jest według wzoru: liczba osób, które w danym roku kalendarzowym podjęły pracę w trakcie szkolenia lub w okresie do 3 miesięcy po jego ukończeniu / liczba osób, które w danym roku kalendarzowym ukończyło szkolenie x 100. W 2011 roku efektywność szkoleń w Warmińsko-Mazurskim, wyliczona wg tego wzoru wynosiła 41,4%. Wartość ta różni się od wskaźnika efektywności dla poszczególnych aktywnych form za dany rok, w którym termin badania efektywności upływa 31 marca roku następnego (załącznik nr 6 MPiPS-01). Za 2011 r. wynosi on 40,1%.

Wyszczególnienie	2010	2011	Dynamika 2011/ 2010
Usługi gastronomiczne	20,5	17,4	-3,1
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	25,5	40,0	14,5
Usługi krawieckie, obuwnicze	39,4	0,0	-39,4
Usługi stolarskie, szklarskie	70,8	2,6	-68,2
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	32,8	41,4	8,6
Pozostałe usługi	29,7	50,8	21,1
Nauka aktywnego poszukiwania pracy	15,4	3,1	-12,3
Inne obszary szkoleń	52,5	73,0	20,5

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

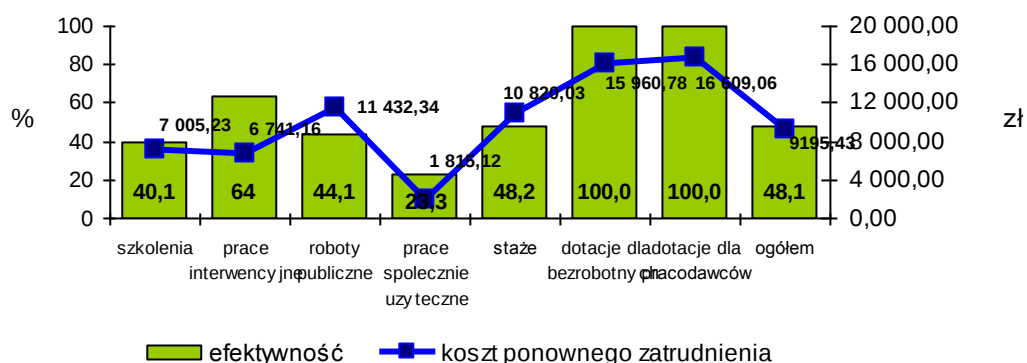
Efektywność zatrudnieniowa szkoleń zależy nie tylko od obszaru tematycznego organizowanego szkolenia, ale jak wynika to z analizy danych, także od płci uczestników szkoleń. W 2011 roku z 1 397 mężczyzn, którzy ukończyli szkolenie, w jego trakcie lub w okresie 3 miesięcy po zakończeniu, pracę podjęło 636 mężczyzn - wskaźnik ponownego zatrudnienia wynosił zatem – 45,5%. W przypadku kobiet wartości te kształtowały się odpowiednio na poziomie – 840 kobiet, które ukończyły szkolenie, 289 kobiet, które podjęły pracę; wskaźnik efektywności – 34,4%.

Zaobserwować więc można, że wskaźnik ten był wyższy w przypadku mężczyzn niż kobiet. Różnica pomiędzy efektywnością zatrudnieniową wyliczoną dla obu płci wynosiła 11,1 pkt. proc.

Porównując szkolenia do innych programów aktywizacji zawodowej szkolenia charakteryzowały się jednym z najniższych wskaźników stopy ponownego zatrudnienia. Niższą od szkoleń wartość tego wskaźnika osiągnęły jedynie prace społecznie użyteczne -23,3%.

W porównaniu do innych form aktywizacji, koszt ponownego zatrudnienia uczestniczących w nich bezrobotnych, w przypadku obu wymienionych programów, był najniższy i dla prac społecznie użytecznych wynosił – 1 815,12 zł, dla szkoleń – 7 005,23 zł.

Wykres 11. Efektywność zatrudnieniowa oraz koszt ponownego zatrudnienia bezrobotnego w województwie warmińsko – mazurskim w 2011 roku

Źródło. Efektywność podstawowych form promocji i aktywizacji zawodowej bezrobotnych finansowanych z Funduszu Pracy, Warszawa 2012. Obliczenia własne załącznik nr 6 do sprawozdania MPiPS-01.

3. Szkolenia realizowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Osoby zainteresowane podnoszeniem lub zmianą swoich kwalifikacji zawodowych mają możliwość korzystania ze szkoleń organizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, finansowanych ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków krajowych.

Celem głównym Programu jest: umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego. Jednym z działań, poprzez które cel ten jest realizowany są szkolenia.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie w okresie programowania 2007-2013 pełni rolę Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP 2) i jest odpowiedzialny za wdrażanie całego Priorytetu VI „*Rynek pracy otwarty dla wszystkich*”, a w jego ramach Działan:

- **6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie.** Celem Działania jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez zatrudnienia oraz stworzenie warunków dla rozwoju aktywności zawodowej w regionie.
- **6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,** celem którego jest promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia. W ramach tego działania realizowane są szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej
- **6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich.** Celem Działania jest podniesienie zdolności do zatrudnienia oraz mobilności przestrzennej i zawodowej osób zamieszkujących na obszarach wiejskich poprzez przygotowanie ich do podjęcia pracy w zawodach pozarolniczych oraz wykorzystania szans związanych z powstawaniem nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich

Od 2007 do 2011 r. w ramach wdrażania Priorytetu VI, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie zakontraktował w sumie 172 projekty. Wartość tych projektów opiewała na kwotę blisko 360 mln. zł. W szkoleniach realizowanych w oparciu o podpisane umowy o dofinansowanie, przeszkolonych zostało w sumie 18 771 osób.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie odpowiada także za wdrażanie pierwszego Działania w ramach Priorytetu VIII „*Regionalne kadry gospodarki*” – „*Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie*”, którego celem jest podniesienie i dostosowanie kwalifikacji i umiejętności osób pracujących do potrzeb regionalnej gospodarki.

W ramach Priorytetu VIII realizowane są ogólne i specjalistyczne szkolenia dla kadr zarządzających i pracowników kierowanych na szkolenia przez swoich pracodawców obejmujące różnorodne obszary. Działania w ramach tego Priorytetu przewidują także szkolenia i kursy oraz poradnictwo zawodowe (jako działanie uzupełniające) dla osób zagrożonych utratą zatrudnienia oraz dla osób zwolnionych. W ramach projektów outplacementowych możliwe było

udzielanie dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. W ramach Działania 8.1 realizowane są również projekty z komponentem ponadnarodowym i projekt innowacyjny.

Tabela 6. Liczba osób, które rozpoczęły udział w projektach szkoleniowych w ramach Działania 8.1 POKL w latach 2007-2010.

Lata	Wartość projektów w PLN	Liczba osób, które rozpoczęły udział w projekcie szkoleniowym
2008	35 105 021,65	1092
2009	43 806 118,15	5420
2010	40 894 096,55	6608
2011	39 645 933,74	6066
SUMA	159 451 170,09	19 186

Źródło: Dane WUP. Obliczenia własne

Kierunki szkoleń realizowanych w ramach projektów wpisują się w branże istotne dla rozwoju naszego regionu. Przeważały następujące obszary szkoleniowe: operatorzy maszyn budowlanych, księgowi, opiekunki osób starszych, zawodowi kierowcy, brukarze, magazynierzy z obsługą wózków widłowych, kasjerzy kas fiskalnych, kursy z zakresu hotelarstwa i gastronomii, z zakresu spawania w różnych metodach, z zakresu mechatroniki, ICT, marketingu i zarządzania firmą.

4. Organizacja szkoleń przez instytucje zarejestrowane w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych

4.1 Ogólna charakterystyka instytucji zarejestrowanych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych w województwie warmińsko-mazurskim

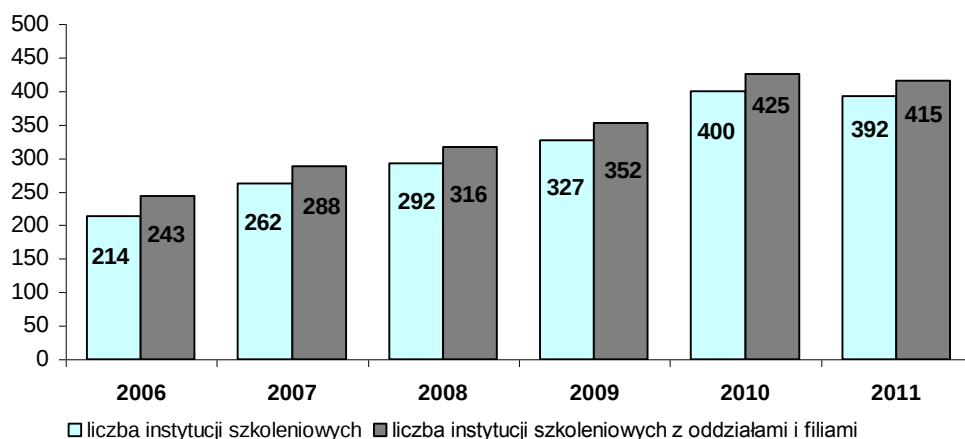
Od 1 grudnia 2004 r. zgodnie z art. 20 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. nr 99 poz. 1001 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 października 2004r. w sprawie rejestru instytucji szkoleniowych (Dz.U. nr 236, poz. 2365 z późn. zm.) Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie rozpoczął przyjmowanie wniosków o wpis do rejestru instytucji szkoleniowych (RIS). Wpis ten jest niezbędnym warunkiem do ubiegania się o zlecenia na szkolenie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, finansowanych ze środków publicznych, takich jak np. Fundusz Pracy, PFRON, fundusze pomocowe Unii Europejskiej.

Do podstawowych celów prowadzenia rejestru instytucji szkoleniowych należy ułatwienie rozeznania na rynku ofert szkoleniowych przede wszystkim osobom bezrobotnym i poszukującym pracy. Baza firm szkolących jest także przydatnym narzędziem dla służb zatrudnienia w celu prowadzenia badań statystycznych instytucji działających w systemie pozaszkolnym.

Na przestrzeni lat 2006-2010 systematycznie rosło zainteresowanie rejestrem instytucji szkoleniowych, jako jednego z narzędzi rynku pracy, mającego wpływ na upowszechnienie, zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług szkoleniowych. W 2011 roku w całej Polsce do

rejestrze wpisanych było 10 608 (łącznie z oddziałami i filiami), w tym 415 w województwie warmińsko-mazurskim. Z kolei liczba instytucji szkoleniowych bez oddziałów i filii wynosiła 9 553 w Polsce i 392 w województwie warmińsko-mazurskim. Tendencja rosnąca, która utrzymała się w Polsce w porównaniu z rokiem ubiegłym wyniosła 3,2% - liczba instytucji w rejestrze wzrosła o 335. Natomiast, jeśli chodzi o województwo warmińsko-mazurskie to odnotowano mniejszą ich liczbę (spadek o 10 firm, tj. o 2, 6%)⁶.

Wykres 11. Instytucje szkoleniowe zarejestrowane w województwie warmińsko-mazurskim w l. 2006-2011

Źródło: Opracowanie własne. Raport Departamentu Rynku Pracy dla instytucji szkoleniowych aktywnych.⁷

Rozmieszczenie terytorialne instytucji figurujących w rejestrze jest bardzo nierównomierne. Podobnie jak w poprzednich latach, tak w 2011 roku najwięcej instytucji zarejestrowanych było w głównych miastach województwa:

- Olsztynie – 155 jednostek, tj. 39, 5 % ogółu bez oddziałów i filii
- Elblągu – 40 jednostek, tj. 10, 2% ogółu bez oddziałów i filii

W 2011 roku najmniej zarejestrowanych firm szkoleniowych miało swoje siedziby na terenie powiatów: braniewskiego - 3 instytucje, tj. 0,8% ogółu, działdowskiego, lidzbarskiego, węgorzewskiego - po 4 instytucje szkoleniowe (1,3% względem ogółu).⁸

Biorąc pod uwagę sektor własności, wśród podmiotów zarejestrowanych w RIS wyróżniamy zarówno instytucje publiczne jak i niepubliczne. W 2011 roku w Warmińsko-Mazurskim podmiotów niepublicznych było 388 i stanowiły 93,5% ogółu, natomiast publicznych 27 (6,5%).

W Polsce corocznie nieznacznie wzrasta ogólna liczba instytucji, w 2011 roku przybyło ich 338 w porównaniu z rokiem ubiegłym. Niepublicznych instytucji było 9 967 (93, 9% ogółu) natomiast instytucji publicznych 641 (6, 1% ogółu).

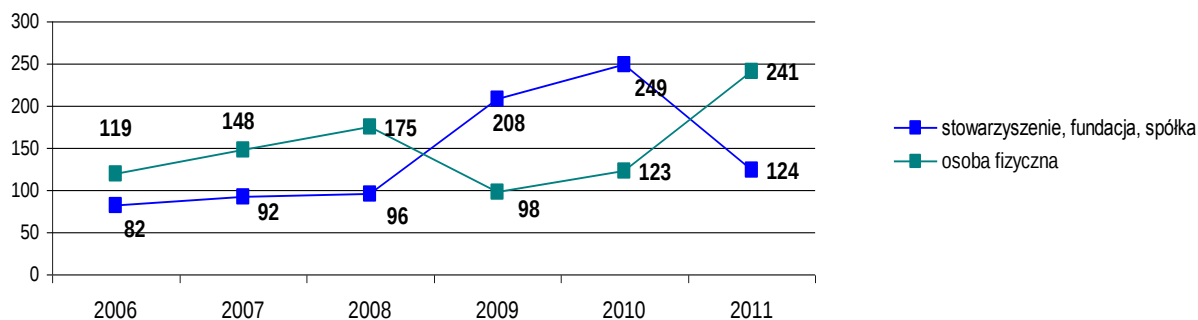
W 2011 roku struktura instytucji szkoleniowych ze względu na formę organizacyjną przedstawiała się następująco:

⁶ dane dotyczą wszystkich instytucji razem z filiami i ich oddziałami.

⁷ W dalszej analizie jednostką braną pod uwagę podczas obliczeń jest oddział, a nie cała instytucja.

⁸ Dane dotyczą ogólnej liczby instytucji bez ich oddziałów i filii.

Wykres 12. Wybrane formy organizacyjne instytucji wpisanych do RIS w latach 2006-2011 w Warmińsko-Mazurskim

Źródło: Opracowanie własne. Raport Departamentu Rynku Pracy dla instytucji szkoleniowych aktywnych.

osoba fizyczna to najczęstsza forma organizacyjna w województwie. W 2011 roku stanowiła 58,1% instytucji figurujących w RIS (241 podmiotów). W stosunku do 2010 roku nastąpił wzrost o 118 firm o takiej formie organizacyjnej. W Polsce procent udziału tej formy również jest najwyższy i w 2011 roku wyniósł 50,8% (5 392 podmiotów).

Wśród najrzadziej występującej formy organizacyjnej instytucji szkoleniowej w województwie warmińsko-mazurskim wymienić można szkołę średnią, policealną, który w 2011 roku stanowił 1 podmiot, czyli 0,2 % ogółu firm figurujących w RIS.

W rejestrze instytucji szkoleniowych województwie warmińsko-mazurskim w 2011 roku nie było zarejestrowanych żadnych placówek naukowych, naukowo-badawczych, ośrodków badawczo-rozwojowych.

Tabela 7. Struktura wybranych form organizacyjnych instytucji zarejestrowanych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2011

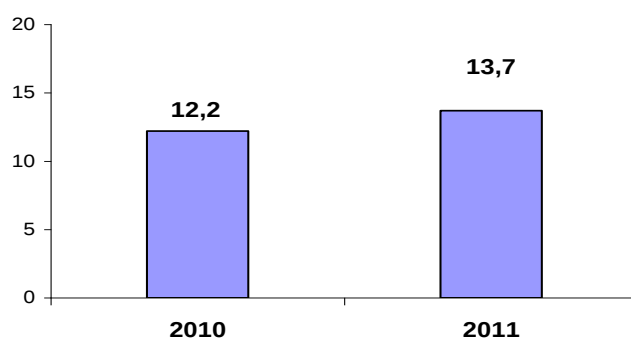
Forma organizacyjna	2010 w %	2011 w %	Dynamika
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Szkoła średnia, policealna	0,5	0,2	-0,3
Stowarzyszenie, fundacja, spółka oraz inna osoba prawna, w tym Zakład Doskonalenia Zawodowego	58,6	29,9	-28,7
Osoba fizyczna	28,9	58,1	29,2
Szkoła wyższa/kolegium	0,5	0,7	0,2
Zakład pracy	0,7	0,5	-0,2
Centrum kształcenia ustawicznego / centrum kształcenia praktycznego	4,5	4,6	0,1
Ośrodek dokształcania i doskonalenia zawodowego	3,5	2,6	-0,9
Placówka naukowa, naukowo-badawcza, ośrodek badawczo-rozwojowy	0	0	0
Inna forma	2,8	3,4	0,6
Ogółem	100,0	100,0	x

Źródło: Opracowanie własne. Raport Departamentu Rynku Pracy dla instytucji szkoleniowych aktywnych.

W 2011 roku spośród 415 instytucji szkoleniowych zarejestrowanych w rejestrze prowadzonym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, 57 (tj. 13,7% ogółu) zadeklarowały, iż posiadają akredytację lub znak jakości.

Znak jakości jest potwierdzeniem wysokiego standardu jakości usług. Wśród certyfikatów przedstawianych przez instytucje szkoleniowe mogą znaleźć się takie certyfikaty jak: akredytacja kuratora oświaty, certyfikat systemu zarządzania jakością kształcenia/szkolenia, wydany na podstawie międzynarodowych norm ISO, standard HACCP, certyfikat dla szkół językowych PASE lub inny znak jakości.

Wykres 13. Odsetek instytucji szkoleniowych posiadających akredytację lub inny certyfikat jakości w latach 2010-2011 w województwie warmińsko-mazurskim

Źródło: Opracowanie własne. Raport Departamentu Rynku Pracy dla instytucji szkoleniowych aktywnych.

Z danych dotyczących struktury kadry dydaktycznej wykładowców i trenerów zatrudnionych w firmach zarejestrowanych w RIS, pod względem wymiaru czasu pracy, wynika że 6 594 osoby (90,5%) zatrudnionych było w niepełnym czasie pracy (np. umowy, umowy zlecenia itp.) oraz 689 (9,5%) wykładowców pracujących w pełnym wymiarze czasu pracy. W Polsce w badanym okresie utrzymuje się podobna tendencja (w 2011 roku w pełnym wymiarze czasu pracy w instytucjach szkoleniowych było zatrudnionych 36 023 osoby, tj. 19%, zaś w niepełnym wymiarze 153 696 osób, tj. 81% pracowników). Duża ilość osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy może wynikać z tego, że szkolenia lub też cykl kursów realizowanych jest obecnie, jako jednorazowe projekty w ramach środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, co warunkuje wybór wykwalifikowanej kadry wykładowców/trenerów w zależności od konkretnego szkolenia.

4.2 Obszary szkoleń instytucji zarejestrowanych w Rejestrze Instytucji Szkoleniowych

Oferta szkoleniowa w Rejestrze Instytucji Szkoleniowej, z roku na rok jest bardziej zróżnicowana i dostosowana do trendów oraz zapotrzebowania na rynku pracy.

Tabela 8. Oferta instytucji szkoleniowych według kodów obszaru szkolenia i liczby szkoleń w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2010-2012⁹

Nazwa obszaru szkolenia	2010	2011	Wzrost/ spadek
Podstawowe programy ogólne, w tym kształcenie umiejętności pisania i liczenia	22	16	-6
Rozwój osobowościowy i kariery zawodowej	306	342	36
Szkolenie nauczycieli i nauki o kształceniu	499	370	-129
Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	49	69	20
Nauki humanistyczne (bez obcych) i społeczne	37	36	-1
Języki obce	166	138	-28
Dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna	6	8	2
Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami	144	149	5
Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia	173	176	3
Zarządzanie i administrowanie	122	160	38
Prawo sekretarskie i biurowe	49	53	4
Prawo	67	47	-20
Nauki o życiu i nauki przyrodnicze, w tym: biologia, zoologia, chemia, fizyka	4	10	6
Matematyka i statystyka	4	5	1
Informatyka i wykorzystywanie komputerów	278	269	-9
Technika i handel artykułami technicznymi, w tym naprawa i konserwacja pojazdów	173	178	5
Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe	17	16	-1
Architektura i budownictwo	108	120	12
Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	44	42	-2
Weterynaria	5	7	2
Opieka zdrowotna	95	127	32
Opieka społeczna, w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat	103	80	-23
Ochrona własności i osób	51	53	2
Ochrona środowiska	12	7	-5
Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	57	69	12
Usługi gastronomiczne	65	60	-5
Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	141	134	-7
Usługi krawieckie, obuwnicze	8	12	4
Usługi stolarskie, szklarskie	24	20	-4
Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	480	476	-4
Pozostałe usługi	70	105	35
Inne obszary szkoleń	603	553	-50
Ogółem	3 982	3 907	-75

Źródło :Opracowanie własne. Raport Departamentu Rynku Pracy dla instytucji szkoleniowych aktywnych.(wydruk danych z dnia 23.08.2012).

⁹ Instytucje szkoleniowe wypełniając wniosek o wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych, samodzielnie określają, do jakiego obszaru szkoleniowego klasyfikują swój ofertę. W praktyce niejednokrotnie występują z tym trudności, podmioty ubiegające się o wpis często klasyfikują kurs mało dokładnie. W konsekwencji liczba szkoleń w obszarze „inne obszary szkoleń” stanowią duży ich odsetek. W 2011 roku ich liczba obejmowała 14,1% ogółu. Zatem dane dotyczące tematyki szkoleń jak i dane liczbowe służą jedynie za informację orientacyjną.

W 2011 roku najczęściej pojawiającym się obszarem tematycznym w ofercie zarejestrowanych firm szkoleniowych poza „innymi obszarami szkoleń” były usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy, które zgłoszono 476 razy (12,2% obszarów szkoleń), szkolenie nauczycieli i nauki o kształceniu 370 razy (9,5%), oraz rozwój osobowościowy i kariery zawodowej 342 razy (8,7%)

W 2011 roku w województwie warmińsko-mazurskim najmniej licznymi obszarami w zbiorze ofert szkoleniowych były:

- matematyka i statystyka – 5 szkoleń, tj. 0,1 %; - podobnie jak w 2010 roku;
- ochrona środowiska; weterynaria – po 7 szkoleń – 0,2%;
- dziennikarstwo i informacja naukowo-techniczna – 8 szkoleń – 0,2%.

5 Pozostałe usługi szkoleniowe w 2011 roku

5.1 Pożyczki szkoleniowe

W 2011 roku pożyczek szkoleniowych udzielono 4 bezrobotnym. Dla porównania w 2010 roku z tej formy pomocy skorzystało 14 osób. Ogółem przeznaczono na nie kwotę 6,6 tys. zł. (o 25,9 tys. zł. mniej niż w 2010 roku).

5.2 Studia podyplomowe

Koszty studiów podyplomowych sfinansowano 26 osobom, które w 2011 roku rozpoczęły tę formę edukacji. W liczbie tej osoby bezrobotne stanowiły 88,4% (23 osoby). Pozostałe osoby tworzące tę grupę to: pracownicy powyżej 45 roku życia – 2 osoby oraz 1 osoba poszukująca pracy.

Wśród osób, które w ostatnim czasie uzyskały zgodę na współfinansowanie ze środków Funduszu Pracy kosztów studiów podyplomowych 89 osób ukończyło je w minionym roku, z czego 47 osób (52,8%) podjęło pracę w trakcie studiów a 5 osób (5,6%) w okresie do 3 miesięcy po ich ukończeniu.

Dla porównania w 2010 r. studia podyplomowe po uzyskaniu zgody na współfinansowanie kosztów z Funduszu Pracy rozpoczęło 195 osób, 62 osoby zakończyły swoją edukację. Liczba osób, które podjęły pracę w trakcie studiów wynosiła 77 osób (39,5%), zaś kolejnych 10 osób (5,1%) zatrudnienie znalazło w okresie do 3 miesięcy po ich zakończeniu.

W 2011 roku w porównaniu z 2010 rokiem, efektywność zatrudnieniowa wzrosła o 13,3 pkt. procentowego w grupie uczestników którzy podjęli zatrudnienie w trakcie trwania studiów oraz o 0,5 pkt. procentowego w okresie do 3 miesięcy po ukończeniu studiów.

Podkreślić przy tym należy, że z tej formy dofinansowania częściej korzystały kobiety niż mężczyźni – 88,4% (2011r.) w ogóle rozpoczynających studia podyplomowe finansowane z Funduszu Pracy oraz 65,1% w grupie kończących.

W 2011 roku urzędy pracy przeznaczyły na współfinansowanie studiów podyplomowych kwotę 247,2 tys. zł., o 449 tys. mniej niż w 2010 roku.

5.3 Finansowanie egzaminów i licencji

W 2011 roku 350 osobom sfinansowano z Funduszu Pracy koszty egzaminów lub licencji (w tym 340 bezrobotnym, 7 pracownikom powyżej 45 roku życia, 1 osobie poszukującej pracy i 2 osobom niepełnosprawnym). W okresie 3 miesięcy po zdaniu egzaminów lub uzyskaniu licencji 134 osoby podjęły pracę (38,3%).

W 2010 r. 1 021 osób przystąpiło do egzaminów sfinansowanych z Funduszu Pracy umożliwiających uzyskanie uprawnień zawodowych, certyfikatów lub tytułów zawodowych. Po zdaniu egzaminu lub uzyskaniu licencji 293 osoby podjęły pracę (28,7%).

Ogółem koszty egzaminów i uzyskania licencji w 2011 wynosiły 24,9 tys. zł, i były mniejsze o 176,8 tys. zł. w porównaniu z 2010 rokiem, w którym to wyniosły 201,7 tys. zł.

6. Podsumowanie

Szczegółowa analiza zebranego materiału statystycznego umożliwia wyciągnięcie kilku istotnych wniosków:

- Szkolenia są jedną z kilku wykorzystywanych form aktywizacji bezrobotnych. W 2011 roku urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim skierowały na szkolenia łącznie 2 191 bezrobotnych i poszukujących pracy – o 6 449 osób mniej niż w 2010 (spadek o 74,6%). Tak duża różnica w liczbie osób korzystających z tego instrumentu, była wynikiem znacznego ograniczenia środków z Funduszu Pracy w 2011 roku przeznaczonych na aktywne formy zatrudnienia w całej Polsce, w tym także w naszym regionie. Nakłady finansowe poniesione na realizację tej usługi zmniejszyły się czterokrotnie – w 2011 roku wydatkowano na ten cel 3 758,0 tys. zł, podczas gdy w 2010 roku przeznaczono na ten cel 15 713,8 tys. zł.
- Struktura uczestników szkoleń wskazuje, że częściej uczestniczą w nich mężczyźni (62,4%, kończących szkolenie), osoby pomiędzy 18-24 rokiem życia (30,5% absolwentów), z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (25,8%).
- Zakres tematyczny szkoleń i kursów przeprowadzonych w 2011 roku przez powiatowe urzędy pracy był bardzo różnorodny. Najwięcej osób uczestniczyło w szkoleniach w zakresie „*usługi transportowe*”, w tym kursy prawa jazdy - 25,5% osób, które ukończyły szkolenia. Na drugim miejscu uplasowały się kursy z zakresu „*architektury i budownictwa*” – 9,5%, które w przeważającej części dotyczyły tematyki związanej z budownictwem.
- Najwięcej organizowanych w 2011 roku. w województwie kursów (32%, tj. 226) obejmowało od 31 do 80 godzin dydaktycznych. Równie często odbywały się szkolenia trwające od 151 do 300 godzin (28 %). Najmniejszy odsetek w ogólnej liczbie zorganizowanych szkoleń – 4,4 % stanowiły szkolenia długie, powyżej 300 godzin.
- W 2011 roku efektywność zatrudnieniowa szkoleń, liczona na koniec marca br. wynosiła 40,1%, okazała się jedną z niższych, jakie uzyskały różnorodne formy aktywizacji zawodowej zakończone w tym okresie w Warmińsko-Mazurskim. Największą efektywnością, powyżej średniej w województwie, charakteryzowały się szkolenia w trzech obszarach tematycznych: „*górnictwo i przetwórstwo przemysłowe*”, w którym dominowały szkolenia przygotowujące do pracy w zakładach z branży przetwórstwa, w

tym przemysłu spożywczego – 76,5%, „*prace sekretarskie i biurowe*” – 68,6%, „*zarządzanie i administrowanie*” – 45,0%.

- Przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy inne instrumenty wsparcia inicjatyw szkoleniowych są wykorzystywane w praktyce urzędów stosunkowo rzadko. W 2001 roku pożyczek szkoleniowych udzielono 4 osobom, wydano na ten cel 6,6 tys. zł. Studia podyplomowe finansowano 89 osobom (poniesione koszty z Funduszu Pracy to 247,2 tys. zł). 350 osób przystąpiło do egzaminów sfinansowanych z Funduszu Pracy umożliwiających uzyskanie uprawnień zawodowych, certyfikatów lub tytułów zawodowych. Przeznaczono na to kwotę 24,9 tys. zł.

Opracowanie:
Wydział Polityki Rynku Pracy
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie